

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 9ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1999

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ε Π Ι Σ Η Μ Η Υ Π Ο Δ Ο Χ Η

ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ κ. ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΟΤΣΙΡΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀξιότιμε Κύριε Κοτσίρη

Με ιδιαίτερη χαρὰ σὰς ὑποδέχεται ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν ιδιότητά σας ὡς ἀντεπιστέλλοντος αὐτῆς μέλους.

Εἰσέρχεσθε στὸν ὠραῖο αὐτὸ χῶρο ἔπειτα ἀπὸ μακρὰ ἐπιστημονικὴ σταδιοδρομία. Ὑπῆρξατε ἀρχικὰ τρόφιμος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἔπειτα ἐπιλέξατε τὴν Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου ὅπου καὶ ἀνακηρυχθήκατε Διδάκτωρ τοῦ Δικαίου. Ἡ μεταγενέστερη ὅμως ἐπιστημονικὴ σας πορεία συνδέεται ἄρρηκτα μὲ τὴν Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὅπου διήλθατε ὅλες τὶς βαθμίδες καὶ ἐξακολουθεῖτε νὰ προσφέρετε τὶς πολὺτιμες ὑπηρεσίες σας ὡς τακτικὸς πρὸ πολλῶν ἐτῶν καθηγητῆς στὸν κλάδο τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου.

Διερευνήσατε πλεῖστα ὅσα θέματα τοῦ λεπτοῦ αὐτοῦ κλάδου τοῦ δικαίου, καὶ ἀσκήσατε παράλληλα ἀφ' ὑψηλοῦ τὸ ὠραῖο δικηγορικὸ λειτούργημα· καὶ μὲ αὐτὸν τὸν συνδυασμὸ ἀξιοποιήσατε τὴν σημαντικὴ ἐκείνη κατεύθυνση τὴν ὁποία εἶχα ἄλλοτε ἐπισημάνει — μὲ παραλλαγὴ καντιανῆς ἐκφράσεως — ὅτι «θεωρία ἄνευ πράξεως εἶναι τυφλὴ καὶ πρᾶξις ἄνευ θεωρίας εἶναι βουβή». Ἡ ἐπιστημονικὴ σας δράση ἔχει ἐξέλθει τῶν ὁρίων τῆς χώρας μας, καὶ οἱ ξενόγλωσσες μελέτες σας, καθὼς καὶ οἱ διαλέξεις σας σὲ ξένα Πανεπιστήμια τόσο τῆς Εὐρώπης ὅσο καὶ τῶν Η.Π.Α. συμβάλουν ἀποφασιστικὰ στὸν κατατοπισμὸ τῶν ξένων ἐρευνητῶν γιὰ τὴν ὑψηλὴ θέση τῆς ἐλληνικῆς νομικῆς ἐπιστήμης.

Σᾶς καλωσορίζω καὶ σᾶς εὐχομαι νὰ συνεχίσετε καὶ ἀπὸ τὴν νέα αὐτὴ θέση ποὺ καταλαμβάνετε τὴν διερεύνηση τῶν πολλῶν νέων προβλημάτων ποὺ ἡ τεχνικὴ πρόοδος, ἀλλὰ καὶ ἡ διεθνὴς συναλλαγὴ ἐδημιούργησαν καὶ στὸν κλάδο ποὺ με ἀφοσίωση καὶ ἐπιστημονικὸ παλμὸ ὑπηρετεῖτε.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ Κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΥΚΟΥΝΑ

Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν,
Κύριε Πρόεδρε τοῦ Ἀρείου Πάγου,
Κύριε Πρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Κυρίες καὶ Κύριοι Ἀκαδημαϊκοί,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ὁ κ. Λάμπρος Κοτσίρης γεννήθηκε τὸ 1934 στὴν Ἀθήνα, σπούδασε στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀνεκέρυχθη διδάκτωρ τοῦ δικαίου στὸ Πανεπιστήμιο Μονάχου τὸ 1960 καὶ ἔπειτα ὑφηγητὴς τοῦ δικαίου στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τὸ 1973 ἐξελέγη μόνιμος ἐπίκουρος καθηγητὴς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου καὶ τὸ 1979 προήχθη σὲ μόνιμο καθηγητὴ αὐτοτελοῦς ἔδρας καὶ ἀπὸ τὸ 1982 εἶναι τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἐκτοτε διδάσκει στὴ Θεσσαλονίκη ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες Νομικὲς Σχολές, διετέλεσε δὲ ἐπαγγελματικῶς Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Νομικῆς, καὶ με διαφορετικὲς ιδιότητες, μετὰξὺ ἄλλων αὐτὲς τοῦ ὑποτρόφου ἀλλὰ καὶ τοῦ διδάσκοντος, ἐθήτευσε στὶς Νομικὲς Σχολές δύο βρεταννικῶν καὶ ἑνὸς ἀμερικανικοῦ πανεπιστημίων. Εἶναι ὅπως ὑπογράμμισε ὁ Πρόεδρός μας δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ.

Ὁ κ. Λάμπρος Κοτσίρης ἔχει συγγράψει μονογραφίες, οἱ ὁποῖες πραγματεύονται ἀντικείμενα κυρίως οὐσιαστικοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ὅπως ἡ μελέτη του *Zur Problematik eines Kriteriums zwischen Teilhaberschaft und Aktie*, τὸ 1960, ἀλλὰ καὶ ἄλλες πολὺ ἐνδιαφέρουσες μελέτες γιὰ τὸν «Ἀδικαιολόγητο Πλουτισμό», τὸ 1967, τὴν «Πελατεία», τὸ 1974, τὴν «Πτώχευση» κατὰ τὸ ἐμπορικὸ δίκαιο τὸ 1980. Συνέγραψε ἐπίσης πανεπιστημιακὰ ἐγχειρίδια ὅπως τὸ *Πτωχευτικὸ δίκαιο* καὶ τὸ *Δίκαιο τοῦ ἀνταγωνισμοῦ*, τὰ ὁποῖα ἔχουν γίνῃ πλέον ἐργαλεῖα καὶ τῆς νομολογίας. Ἐπίσης, συνέγραψε *Δίκαιο πνευματικῆς ιδιοκτησίας*, τὸ δὲ βιβλίο του στὴν ἀγγλικὴ ὑπὸ τὸν τίτλο *Greek Company Law*, ποὺ παρουσιάζει στὸν ξένο ἀναγνώστη τὸ ἐλληνικὸ ἐταιρικὸ δίκαιο, ἔχει τύχει θερμῆς ὑποδοχῆς ἀπὸ τοὺς ξένους ἐρευνητές.

Ἡ διδακτορικὴ διατριβὴ του στὸ Πανεπιστήμιο Μονάχου ἐστιάζεται στὸ πρόβλημα τῆς ἀναζητήσεως κριτηρίου διακρίσεως μετὰξὺ τῶν δύο μορφῶν ἐταιρικῆς

συμμετοχής, και δὴ τῆς ἑταιρικής μερίδας ὡς συμμετοχῆς στὶς προσωπικὲς ἑταιρεῖες καὶ τῆς μετοχῆς ὡς στοιχείου συμμετοχῆς στὶς ἀνώνυμες ἑταιρεῖες, μὲ σκοπὸ νὰ διευκρινισθοῦν τὰ ὅρια τῶν ἑταιρικῶν μορφῶν τὰ ὁποῖα ἄπτονται τόσο τῆς προσωπικῆς ὅσο καὶ τῆς κεφαλαιουχικῆς ἑταιρείας. Ὁ συγγραφεὺς διαπιστώνει ἐκεῖ ὅτι ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἑταιρικοῦ δικαίου καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβάσεων πραγματοποιούμενη σύμπραξη τῶν ἑταιρικῶν τύπων, δὲν ὀδηγοῦν στὴν ἐπιλογή ἐνὸς μόνου κριτηρίου, τοῦ ὁποῦ ἢ ὑπαρξῆ θὰ ὑπεδήλωνε δεδομένη μορφὴ ἑταιρικής συμμετοχῆς. Σημειώνει ὅτι ὑπάρχουν μόνο γενικὲς κατευθύνσεις γιὰ τὴν ἀνέυρεση διαχωριστικοῦ κριτηρίου μεταξύ προσωπικῶν καὶ κεφαλαιουχικῶν ἑταιρειῶν, γενικὲς κατευθύνσεις ποὺ δίνονται ἄλλωστε ἀπὸ τὶς θεμελιώδεις ἀρχὲς τοῦ ἑταιρικοῦ δικαίου.

Ἡ ἐνασχόλησή του μὲ τὸ δίκαιο τοῦ ἀδικαιολόγητου πλουτισμοῦ περιέχει σημαντικὲς ἀναφορὲς στὴ γενικὴ θεωρία τοῦ δικαίου σὲ συνδυασμὸ μάλιστα πρὸς θεμελιώδεις φιλοσοφικὲς ἀρχὲς καὶ θέτει σειρὰ δογματικῆς φύσεως προβλημάτων. Στὴν ὑψηλότητα του μὲ θέμα τὴν πελατεία, ἐκκινεῖ ἀπὸ τὸ βασικὸ ἐρώτημα ἐὰν ἡ πελατεία μπορεῖ νὰ καταστεῖ ἀντικείμενο δικαίου. Ἐπειτα ἀπὸ μία κοινωνιολογικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος, ὁ κ. Κοτσίρης μελετᾷ τὴν πελατεία ὡς πραγματικὴ προσδοκία, δηλαδή ὡς οἰκονομικῶς πολῦτιμο ἀγαθὸ τὸ ὁποῖο ἐπιδέχεται νομικὲς ρυθμίσεις. Σημειώνει ὅτι ἡ πραγματικὴ προσδοκία διαφέρει τῆς νομικῆς προσδοκίας, διαγράφει τὰ ὅρια τῆς αὐτοτέλειας τῆς ἔννοιας τῆς πελατείας καὶ προχωρεῖ στὴν ἀνάλυση τῶν ποικίλων δικαιοπραξιῶν, τῶν ὁποίων ἡ πελατεία ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τόσο ἐν ζῶῃ ὅσο καὶ ὡς στοιχεῖο κληρονομίας.

Ἡ μελέτη του περὶ τῆς πτωχεύσεως ὡς θεσμοῦ καὶ ὡς πραγματικότητος, στηρίζεται σὲ ἐπεξεργασία ἐρωτηματολογίων καὶ ἔρευνας στὰ κυριώτερα πρωτοδικεῖα τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὶς συνθηκῆς πραγματώσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς πτωχεύσεως στὴν πράξη καὶ ἐπισημαίνει τὶς ἀτέλειες αὐτοῦ τοῦ θεσμοῦ μὲ τὶς τάσεις ἀποκλίσεως ποὺ παρατηροῦνται στὴν πραγματικὴ μορφὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς πτωχεύσεως. Ἐπιχειρεῖται ἐδῶ, κοινωνιολογικὴ θεώρηση τοῦ πρωταγωνιστοῦ τῆς πτωχεύσεως, δηλαδή τοῦ ὀφειλέτη, καὶ τῶν λοιπῶν προσώπων καὶ ὀργάνων ποὺ μετέχουν στὴν πτωχευτικὴ διαδικασία.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ὁ κ. Κοτσίρης ἔχει ἐπίσης δημοσιεύσει μελέτες καὶ γνωμοδοτήσεις στὴν ἐλληνικὴ, τὴν ἀγγλικὴ, τὴ γαλλικὴ καὶ τὴ γερμανικὴ γλῶσσα, αἱ ὁποῖες συγκεντρώθηκαν σὲ δύο τόμους ὑπὸ τὸν τίτλο «Θέματα Δικαίου». Ὁ πρῶτος τόμος καλύπτει ζητήματα γενικῆς θεωρίας τοῦ δικαίου ἀπὸ τὰ ὁποῖα σταχυολογᾷ: «Ἡ ἀνυπακοή τοῦ πολίτη ὡς πρόβλημα τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας», εἰσαγωγὴ στὴν

έλληνική προβληματική τοῦ civil disobedience, τὸ «Φαινόμενο δικαίου καὶ ἀρχῆ τῆς ἐμπιστοσύνης», «Σχέσεις δικαίου, ἠθικῆς καὶ χρηστῶν ἡθῶν», καθὼς καὶ μελέτες ἐμπορικοῦ καὶ ἐταιρικοῦ δικαίου, ὅπως ἡ «θεωρία περὶ γενικῶν ἐντύπων ὄρων», αἱ «ἐμπορικαὶ συνήθειαι», «Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβάσεων», «Ἡ ἐταιρεία εὐκαιρίας». Ἐπίσης, μελέτες δικαίου τῶν ἀξιογράφων, ὅπως ἡ ἀξιογραφικὴ ιδέα τῆς ἐνσωματώσεως, καὶ δικαίου τῆς βιομηχανικῆς ιδιοκτησίας, ναυτικοῦ δικαίου, δικαίου τῶν ἐταιρειῶν, εὐρωπαϊκοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, πτωχευτικοῦ δικαίου καὶ δικαίου τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ ἐνασχόλησή του ἐπεκτείνεται καὶ στὸ δίκαιο τῶν τραπεζικῶν καὶ χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν.

Ὁ δεῦτερος τόμος περιέχει εἰδικώτερα μελέτες εὐρωπαϊκοῦ κοινοτικοῦ δικαίου, ὅπως ἐκεῖνες γιὰ τὴ «Λειτουργία τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου», τῆς σχέσεως μεταξὺ «Ἐθνικοῦ καὶ κοινοτικοῦ δικαίου γιὰ τὴν ἐναρμόνιση στὸν τομέα τῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων», τὴς «Νομοθετικῆς ἐξελίξεως στὴν προστασία τοῦ καταναλωτῆ». Ἐπίσης, περιέχει αὐτὸς ὁ Β' τόμος ἄρθρα καὶ μελέτες πτωχευτικοῦ δικαίου καὶ δικαίου τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ὅπως: «τὸ χροῶμα ὡς διακριτικὸ γνῶρισμα», «ὁ ἀθέμιτος ἀνταγωνισμός», καὶ ὁ τόμος τέλος ἀναφέρεται σὲ ζητήματα τοῦ δικαίου τῶν ἐταιρειῶν καὶ τοῦ δικαίου τῆς πνευματικῆς ιδιοκτησίας, «Πρὸς ἀποπροσωποποίηση τοῦ ἔργου πνευματικῆς ιδιοκτησίας» εἶναι ὁ τίτλος μιᾶς ἀπὸ τὶς μελέτες, «Greek Copyright Law» εἶναι ἡ ἄλλη, προστασίας τῶν συγγενικῶν δικαιωμάτων, καθὼς καὶ ζητήματα ναυτικοῦ δικαίου, ὅπως ἡ «Ἀστικὴ εὐθύνη γιὰ ρύπανση θάλασσης ἀπὸ πετρελαιοειδή», καὶ τὸ «Πρόβλημα ἀστικῆς εὐθύνης τραπεζῶν ἔναντι τρίτων κατὰ τὴν ἄσκηση τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας».

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ κ. Λάμπρος Κοτσίρης ἔχει δημοσιεύσει καὶ ἄλλες μελέτες καὶ γνωμοδοτήσεις ἐπὶ θεμάτων ἐμπορικοῦ δικαίου στὴν ἑλληνικὴ, ἀγγλικὴ καὶ γερμανικὴ γλῶσσα, ὁργάνωσε δὲ προσφάτως στὴ Θεσσαλονίκη, στὸ πλαίσιο τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου, δύο διεθνῆ συνέδρια ποὺ ἀξίζουν νὰ σημειωθοῦν, τὸ πρῶτο μὲ θέμα τὸ «Δίκαιο στὸ τέλος τοῦ 20οῦ αἰώνα» καὶ τὸ δεύτερο «Πολιτικός, οἰκονομικὸς καὶ κοινωνικὸς ρατσισμός».

Ἀγαπητὴ συνάδελφε καὶ φίλε κ. Κοτσίρη, στὴ μακρὰ καὶ πλούσια ἐπιστημονικὴ καὶ κοινωνικὴ σας δράση, ἀσχοληθήκατε μὲ καίρια ζητήματα πλειόνων κλάδων τοῦ δικαίου, μὲ ἀνάλυση κυρίως τῶν θεμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὸν εὐρύτερο κύκλο τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ γενικῶν ζητημάτων τῆς νομικῆς ἐπιστήμης. Δὲν παραλείψατε ὅμως τὴν ἱστορία καὶ τὴ φιλοσοφία τοῦ δικαίου. Σημειῶνῶ τὴν ὠραία ἀνάλυση περὶ στοιχείων τοῦ δικαίου τοῦ ἀνταγωνισμοῦ στὸν «Κατὰ Σιτοπωλῶν» λόγο τοῦ Λυσίου, καθὼς καὶ μία ἄλλη μελέτη σας ποὺ ἐπανερχεῖται στὴν ἐπίδραση τοῦ νομοδιδασκάλου Jeremy Bentham στὴ νομοθεσία τοῦ νεοσύστατου

κατὰ τὸν 19ο αἰ. ἑλληνικοῦ κράτους καὶ τὴν ἐπίδραση τοῦ Bentham κυρίως στὸ ἀστικό μας δίκαιο.

Ἡ συστηματικὴ ἐπιστημονικὴ σας ἐνασχόληση δὲν ἐμπόδισε τὴν εὐρύτερη κοινωνικὴ σας δράση στὸ πλαίσιο τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ δὲν περιόρισε τὴν ἀδιάσπαστη ἐπίδοσή σας στὸν ἀθλητισμὸ καὶ τὴν ἔμπρακτὴ ἀγάπη σας πρὸς τὴ Φύση.

Μὲ χαρὰ σᾶς ὑποδεχόμαστε ὡς ἀντεπιπέλλον μέλος καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ συμμετάσχετε ἐνεργῶς στὸ ἔργο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Ἡ ἐπερχομένη ἐποχὴ τῆς καθολικῆς ἐμπορευματοποιήσεως. Διαπλοκὴ δικαίου καὶ ἠθικῆς

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΟΣ ΜΕΛΟΥΣ Κ. ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΟΤΣΙΡΗ

Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας καὶ σεβαστὲ δάσκαλέ μου,

Ἀξιότιμε κ. Ἀντιπρόεδρε τῆς Ἀκαδημίας,

Ἀξιότιμε κ. Γενικὲ Γραμματεῦ τῆς Ἀκαδημίας,

Κυρίες καὶ Κύριοι Ἀκαδημαῖκοί,

Σᾶς εὐχαριστῶ βαθιὰ καὶ εὐλικρινὰ γιὰ τὴν ὑψιστὴ τιμὴ ποῦ μοῦ ἀπονείματε καὶ τὴ μέγιστὴ χαρὰ ποῦ μοῦ δώσατε.

Ἡ ὑποδοχὴ μου σήμερα σ' αὐτὸν τὸν χῶρο τῆς Σοφίας, τῆς Σύνεσης καὶ τοῦ Καθολικοῦ Πνεύματος, μπροστὰ σὲ Σᾶς, τὴν οἰκογένειά μου, τοὺς φίλους, τοὺς συμμαθητὲς καὶ τοὺς ἀγαπημένους φοιτητὲς μου, μὲ συγκλονίζει.

Κύριε Πρόεδρε σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ ὅ,τι εἶπατε γιὰ μένα καὶ τίς παραινέσεις σας καὶ εὐχομαι νὰ εἶμαι ἄξιος νὰ ἀνταποκριθῶ.

Φίλε μου παλιῆ Μανώλη Ρούκουνα, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου εὐχαριστῶ γιὰ τὰ ἐπαινετικὰ λόγια σου.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

1. Δὲν ζοῦμε σ' ἓνα ἰδεώδη κόσμο, σ' ἓνα κόσμο ἰσότητος τῶν ἀνθρώπων, ἀριστοτελικῆς δικαιοσύνης, σ' ἓνα κόσμο ὅπου τὸ «κοινὸ καλὸ» νᾶναι καὶ νὰ πραγματοποιέται ὡς ὁ ἐπιδιωκόμενος ὑπέρτατος σκοπὸς ὅπου ἄνθρωπος, φύση καὶ ζῶα νὰ συνυπάρχουν μὲ ἀρμονία καὶ ἀναλογία σὰν πρωταρχικὲς ὄντολογικὲς μορφὲς στὴ γῆ μας. Δὲν ξέρω πάλι ἂν ἡ ἀνθρωπότητα ἐζήσε σὲ ἰδεώδη κόσμο. Τὴν ἀγωνία του ἐξέφραζε ὁ Κανελλόπουλος ὅταν ἔγραφε ὅτι «οἱ ἄνθρωποι ὄλων τῶν αἰώνων ἀπὸ